

Sanasto

Sanasto sisältää kaikki keskeisimmät Sampo-konsernin vahinko- ja henkivakuutustoiminnassa, tilinpäätöksessä ja riskienhallinnassa käytetyt termit. Osassa termejä on kaksi selitystä, koska termien merkitys voi vaihdella vahinko- ja henkivakuutustoiminnassa.

Sivustolla sanaselitykset on korostettu sinisellä alleiviivauksella. Selitykset saa auki siirtämällä kursorin

sanan päälle tai napauttamalla sanaa.

Sanaselitystoiminnon saa pois päältä työkaluvalikosta.

A

Arvostuserot

Sijoitusomaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen välinen erotus.

Asiakashyvitys

Laskuperustekorkoihin [henkivakuutuksiin](#) hyvitetään laskuperustekoron lisäksi mahdollinen lisäetu [kohtuusperiaatteen](#) mukaisesti. Vakuutusyhtiön tulos määrittää mahdollisen asiakashyvityksen suuruuden.

B

Biometriset riskit

Biometrisillä riskeillä tarkoitetaan riskejä siitä, että yhtiö joutuu maksamaan [vakuutetuille](#) enemmän kuolemantapaus-, työkyvyttömyys- tai sairauskulukorvauksia tai että eläkevakuutuksissa eläkkeitä maksettaisiin vakuutettujen odotettua korkeamman eliniän ([pitkäikäisyysriski](#)) vuoksi pidempään kuin vakuutusten hinnoitteluhetkellä on oletettu.

C

Compliance

Toimintaa säätelevien lakien, viranomaismääräysten, toimialan ja omien sisäisten ohjeiden ja standardien noudattaminen. Sampo Oyj:n hallitus on 9. päivä marraskuuta 2012 vahvistanut koko konsernin kattavat compliance-periaatteet: www.sampo.com/compliance_fi

Compliance-riski

Compliance-riskillä tarkoitetaan oikeudellisiin tai hallinnollisiin seuraamuksiin, taloudellisiin tappioihin tai maineen menettämiseen liittyviä riskejä, jotka ovat seurausta siitä, että yritys on jättänyt noudattamatta sen toimintaan sovellettavia lakeja, asetuksia tai muita hallinnollisia määräyksiä.

Compliance-riski liittyy yleensä sisäisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin ja siten sen voidaan katsoa olevan osa [operatiivista riskiä](#).

D

Diskonttokorko

[Henkivakuutussopimusten](#) tulevat menot ja tulot muutetaan nykyrahaksi diskonttauskoron avulla, ja näin muodostuu vakuutussopimuksista yhtiölle aiheutuva vastuu. Myös vahinkovakuutuksen eläkemuotoisten korvausten [korvausvastuu](#) diskontataan.

E

Edunsaaja

[Vakuutuksenottajan](#) tai jonkin kolmannen osapuolen nimeämä vakuutuskorvauksen saaja.

Efektiiivinen osinkotuotto

Osingon suhde tilivuoden päätöskurssiin. Tarkastelemalla efektiivistä osinkotuottoa ja osakkeiden arvon kehitystä saadaan selville yhtiöön tehdyn osakesijoituksen suora rahallinen tuotto.

Laskentakaava:

osakekohtainen osinko

• 100 %

osakkeen antioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi

Eläkevakuutus

Vakuutus eläketurvaksi.

Ensivakuutus

Yhtiön solmima vakuutussopimus muiden kuin [jälleenvakuuttajien](#) kanssa. Sopimus, jossa vakuutusyhtiö on välittömässä vastuussa [vakuutuksenottajilleen](#).

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Sijoitukset, jotka erääntyvät määrättynä päivänä ja jotka yhtiöllä on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti.

Etusperusteinen eläkejärjestelmä

Sopimus, jossa vakuutusmaksut määräytyvät sovitun etuuden kuten ansiotason mukaisesti. Vrt. [maksuperusteinen järjestelmä](#).

H

Hankintakulut

Hankintakuluihin sisältyvät vakuutus- ja sijoitussopimusten hankinnan kulut, kuten [ensivakuutuksen](#) palkkiot, tulevan [jälleenvakuutuksen](#) palkkiot ja muut vakuutuksen hankintaan liittyvät kulut.

Henkivakuutus

Vakuutus, joka yleensä koostuu kahdesta osasta 1) säästää kerryttävä osa (elämänvaraturva) ja 2) riskihenkivakuutusosa (kuolemanvaraturva). Näiden lisäksi vakuutukseen voi sisältyä myös muita lisäturvia esim. pysyvän työkyvyttömyyden turva, väliaikaisen työkyvyttömyyden turva ja turva sairauskuluihin.

Henkivakuutusriskit

Henkivakuutusriskejä ovat [biometriset riskit](#), [käyttäytymisriskit](#) ja [kustannusriskit](#).

Hinta/voittosuhte (P/E-luku)

Yhtiön osakekurssin suuruus suhteessa yhtiön tulokseen. Korkea P/E-luku viestii yleensä markkinoiden

kasvuodotuksista.

Laskentakaava:

osakkeen antioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi

osakekohtainen tulos

I

Inflaatoriski

Inflaatoriskillä tarkoitetaan vakuutussopimuksien tai rahoitusvarojen ennustettuihin tuleviin kassavirtoihin kohdistuvia odottamattomia muutoksia, jotka muuttavat yhtiön rahoitusvarojen ja -velkojen arvoa kuten myös vakuutusvelkojen taloudellista arvoa. Viimekädessä yhtiön tulos ja pääoma heilahtelevat.

J

Jatkuvamaksuinen

Jatkuvamaksuisessa vakuutuksessa maksetaan useita säännöllisiä vakuutusmaksuja.

Juridinen riski

Oikeudellisiin seuraamuksiin liittyvät riskit, jotka aiheutuvat siitä, että yritys on jättänyt noudattamatta sen toimintaan sovellettavia lakeja, asetuksia tai muita hallinnollisia määräyksiä. Juridiset riskit katsotaan osaksi ns. [operatiivisia riskejä](#).

Jälleenvakuuttajan osuus

Ensivakuuttaja on ostanut [jälleenvakuutusuojan](#) jälleenvakuuttajalta. Jälleenvakuuttaja on vastuussa ensivakuuttajan maksetuista korvauksista ja korvausvastuusta jälleenvakuutusta vastaavalta osalta.

Jälleenvakuutus

Vakuutusyhtiö ei pidä kaikkia vakuutusriskejä itsellään, vaan ostaa osalle riskeistä vakuutusturvan toiselta vakuutusyhtiöltä.

K

Kapitalisaatiosopimus

[Henkivakuustoiminnassa](#) yleinen vakuutussopimus, jossa ei ole vakuutettavaa riskiä, vaan vakuutus koostuu pelkästään vakuutussäästöistä.

Katastrofiriski

Katastrofiriski voidaan nähdä [vakuutusmaksuriskin](#) ääritapauksena. Sillä tarkoitetaan riskiä vakavista, mutta harvoin sattuvista tapahtumista, kuten luonnonkatastrofeista.

Tällaiset tapahtumat voivat johtaa merkittävään poikkeamaan korvausvaatimusten määrässä ennakoituun verrattuna.

Kauden laaja tulos

Kauden tulos verojen jälkeen lisätynä muilla laajan tuloksen erillä, joita ovat muutokset muuntoeroissa, myytävissä olevissa rahoitusvaroissa sekä kassavirtasuojauksissa, osuus osakkuusyhtiön laajan tuloksen eristä sekä muutokset etuusperusteisten eläkejärjestelyjen vakuutusmatemaattisissa voitoissa ja tappioissa.

Kertamaksuinen

Vakuutus, jonka maksu suoritetaan yhdessä erässä.

Kertymäarvo

Henkivakuutusyhtiön arvo, jossa huomioidaan vakuutusten tuottama ylijäämä vakuutusten koko elinkaaren ajalta (vakuutuskannan arvo) ja yhtiön oma varallisuus (NAV).

Keskittymäriskit

Keskittymäriski syntyy yleisesti ottaen silloin, jos yrityksen riskipositioita ei ole riittävästi hajautettu, jolloin esimerkiksi yksittäinen vakuutus- tai markkinatapahtuma voisi vaarantaa yhtiön vakavaraisuuden tai taloudellisen aseman.

Suoria keskittymiä voi syntyä yksittäisten toimintojen sisällä tai yhtä eri toiminnoissa, kun yksittäinen vastapuoli tai toimiala vaikuttaa laaja-alaisesti yhtiön kannattavuuteen sekä vakuutus- että sijoitustoiminnan kautta. Keskittymäriski voi toteutua myös silloin, kun kannattavuus ja pääomitus reagoivat samalla tavalla yleiseen taloudelliseen kehitykseen tai rakenteellisiin muutoksiin eri liiketoiminta-alueiden institutionaalisessa ympäristössä. Tässä tapauksessa keskittymäriski voidaan nähdä osana strategista riskiä.

Kohtuusperiaate

[Henkivakuutusyhtiö](#) jakaa kohtuusperiaatetulkintansa mukaisen määrän vakuutusten mahdollisesti tuottamasta ylijäämästä [vakuutuksenottajille](#), jos tästä on sovittu vakuutuksenottajan kanssa ja jos yhtiön vakavaraisuus ei täten vaarannu.

Ylijäämän jaossa huomioidaan ylijäämän synty erityyppisissä vakuutuslajeissa ja eri [laskuperustekorkokannoissa](#).

Kokonaispääoman tuotto (RoA)

Kokonaispääoman tuotto (RoA), kertoo paljonko yhtiö tuottaa korkoa omistajien siihen sijoittamalle kokonaispääomalle, johon lasketaan sekä yhtiön oma pääoma että velat. Voi vaihdella huomattavasti toimialan ja sidoksissa olevien varojen määrän mukaan. Näin ollen eri toimialoja edustavien yhtiöiden kokonaispääomien tuoton vertailu ei ole välttämättä ole tarkoituksenmukaista.

Laskentakaava:

$$\begin{aligned} & \text{liikevoitto} \\ & + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{vastuavelan perustekorko} \\ & \pm \text{käyvän arvon rahaston muutos} \\ & \pm \text{sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ \hline & \cdot 100 \% \\ & + \text{taseen loppusumma} \\ & - \text{sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuvelka} \\ & \pm \text{sijoitusten arvostuserot (keskiarvo)} \end{aligned}$$

Konsernin vakavaraisuussuhde

Omien varojen vaatimusten kokonaismäärä suhteessa ryhmittymän omiin varoihin. Suhdeluku kertoo, kuinka vahva suhteellinen vakavaraisuus konsernilla on.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{ryhmittymän omat varat}}{\text{omien varojen vaatimukset}}$$

Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä vakuutusvelkojen markkinaperusteisessa arvossa tapahtuvien muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön taloudelliseen tulokseen tai pääomiin, kun korot muuttuvat. Lisätiedot: [markkinariskit](#)

Korvauskulut

Maksettujen korvausten ja korvausvastuun muutoksen summa. Sisältää korvauskulut tilikauden aikana tapahtuneista vakuutustapahtumista riippumatta siitä, onko ne maksettu saman tilikauden aikana vai ei.

Korvauskäsittely

Vahinkotapahtumasta käynnistyvä tapahtumasarja, johon sisältyy mm. vahinkotapahtumien tutkinta, vahinkotapahtumaan liittyvien asiakirjojen käsittely ja korvauspäätös.

Korvausvastuu

Korvausvastuu vastaa sattuneiden vakuutustapahtumien johdosta suoritettavia, vielä maksamatta olevia korvauksia, korvaustoiminnasta aiheutuvia kuluja ja varauksia.

Korvausvastuuriski

Korvausvastuuriski liittyy jo sattuneista vahinkotapahtumista tehtyihin korvausvaatimuksiin. Korvausvastuuriski on riski siitä, että korvausvaatimukset ovat kooltaan ennakoitua suurempia, että korvausvaatimukset poikkeavat ajallisesti ennakoitusta tai että korvausvaatimuksia tehdään ennakoitua useammin.

Tämän seurauksena [vastuuvelan](#) katteena olevat varat eivät riitä kattamaan toteutuneita vakuutustapahtumia ja tulevaisuuden vastuuvelka kasvaa aiheuttaen tappioita.

Kuolevuusriski

Riski siitä, että yhtiön olisi maksettava enemmän kuolemantapaukskorvauksia kuin vakuutusten hinnoitteluhetkellä on oletettu.

Kuormitustulo

[Henkivakuutuksista](#) peritään kuluja eli kuormituksia, joilla tulee kattaa vakuutusyhtiön liikekulut. Kuormitusten yhteismäärä on kuormitustulo.

Kustannusliikkeen tulos

[Henkivakuutuksista](#) perityt kulut eli kuormitukset vähennettynä yhtiön liikekuluilla.

Kustannusriski

Kustannusriski aiheutuu siitä, että vakuutusten hoitoon liittyvien kulujen suuruus ja/tai ajoitus eroavat siitä, mitä on ennakoitu vakuutusta hinnoiteltaessa. Tämän seurauksena vakuutuksesta alun perin perityt maksut eivät välttämättä riitä kattamaan toteutuneita liikekuluja.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi määritetyt rahoitusvarat

Rahoitusvarat, jotka luokitellaan kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi tai jotka [henkivakuutusyhtiö](#) luokittelee alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Käyvän arvon rahasto

Omaan pääomaan sisältyvä myytävissä olevien rahoitusvarojen [arvostusero](#) ja arvonmuutos verovaikutus huomioon ottaen.

Käyvän arvon rahaston muutos

Käyvän arvon rahaston muutos sisältää mahdollisen osuuden rahavirtasuojauksista sekä realisoitumattomat voitot tai tappiot eli käyvän arvon muutokset sijoituksista, jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi.

Arvonmuutokset kirjataan tulokseen, kun sijoitukset realisoidaan eli kun ne myydään tai ne erääntyvät. Käyvän arvon rahaston muutos on tärkeä mittari analysoitaessa tulosta varsinkin henkivakuutustoiminnassa.

L

Laskuperustekorko

Henkivakuutusyhtiön asiakkaalle luvattu kiinteä korko, joka maksetaan korkotuottoisiin vakuutuksiin.

Laskuperustekorollinen sopimus

[Henkivakuutussopimus](#), jossa vakuutussäästölle hyvitetään [laskuperustekorko](#) ja mahdollinen [asiakashyvyys](#).

Laskuperustekorollinen vastuuelka

Henkivakuutusyhtiön myöntämistä [laskuperustekorollisista vakuutuksista](#) (perinteiset henkivakuutukset) yhtiölle itselleen aiheutuvan vastuun määrä.

Liikekulusuhde (vahinkovakuutus)

Vahinkovakuutuksen liikekulut suhteessa [vakuutusmaksutuottoihin](#) prosentteina.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{liikekulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \cdot 100 \%$$

Liikekulut

Liikekuluihin sisältyvät vakuutusten hankinnan ja hoidon sekä hallinnon kulut vähennettynä menevän [jälleenvakuutuksen](#) palkkioilla.

Liikekustannussuhde (henkivakuutus)

Henkivakuutusyhtiön liikekulut jaettuna vakuutuksista perityillä kuormitustulolla. Liikekustannussuhde mittaa [henkivakuutusliiketoiminnan](#) tehokkuutta.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta} + \text{korvausten selvittelykulut}}{\text{kuormitustulo}} \cdot 100 \%$$

Liikkeeseenlaskijariski

Liikkeeseenlaskijariskin toteutuessa lopullisen tappion määrä riippuu sekä tehdystä sijoituksesta maksukyvyttömyyshetkellä että tappion määrää pienentävästä, liikkeeseenlaskijan konkurssipesältä mahdollisesti saatavasta palautusosuudesta.

Useimmissa tilanteissa liikkeeseenlaskijariski on jo täysin hinnoiteltu alempana markkina-arvona jo ennen maksukyvyttömyyshetkeä. Pohjimmiltaan liikkeeseenlaskijakohtainen luottomarginaali (credit spread) onkin liikkeeseenlaskijariskin markkinahinta vaihdantakelpoisille arvopapereille. Muiden tulosriskien tapaan tätä ns. [spread-riskiä](#) voidaan aktiivisesti hallinnoida, jonka vuoksi liikkeeseenlaskijariski luokitellaan Sampo-konsernissa osaksi sijoitussalkun markkinariskejä. Lisätiedot: [luottoriski](#), [markkinariski](#)

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski on riski siitä, että konserniyhtiöt eivät pysty harjoittamaan strategiansa mukaista normaalia liiketoimintaa tai äärimmäisissä tapauksissa eivät pysty suoriutumaan erääntyvistä maksuvelvoitteistaan määräajassa sen vuoksi, että niillä ei ole riittävästi likvidejä varoja ja/tai näiden hankkimiseksi tarvittaville markkinoille ei ole pääsyä.

Likviditeettiriski käsittää sijoitusten mahdollisen epälikvidiuden sekä riskin siitä, että asiakkaat jättävät ennakoidusta poiketen [vakuutussopimuksensa](#) uusimatta. Myös jälleensijoituksen ja rahoitusjohdannaissopimusten saatavuus sekä niiden hinta vaikuttavat yritysten kykyyn harjoittaa normaalia liiketoimintaa.

Luottoriski

Luottoriskit viittaavat yleisesti ottaen yhtiön taloudellisen tilanteen heikkenemiseen johtuen [liikkeeseenlaskijoiden](#) (velka- ja osakeinstrumentit) ja/tai muiden [sopimusvastapuolien](#) (johdannaistuotteet ja jälleenvakuutussopimukset) kasvaneesta maksukyvyttömyysriskistä tai jo toteutuneesta maksukyvyttömyydestä.

Lyhytaikainen kannustinohjelma

Lyhytaikaiset kannustinohjelmat perustuvat Sampo-konsernissa jokaisen edunsaajan kontribuutioon yhtiön tuloksen osalta. Suorituskriteerit ja kontribuution arviointi perustuvat yksilöllisen suorituksen analysointiin ja kyseisen liiketoimintayksikön menestykseen. Sampo-konsernin lyhytaikaisten kannustinohjelmien ehdot: www.sampo.com/fi/hallinnointi/palkitseminen/lyhytaikaiset-kannustinohjelmat/

M

Maineriski

Maineriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että aiheellinen tai aiheeton yhtiön liiketoimiin tai suhteisiin liittyvä negatiivinen julkisuus heikentää luottamusta yhtiötä kohtaan.

Maineriski on usein seurausta toteutuneesta [operatiivisesta riskistä](#) tai [compliance-riskistä](#) ja sen seurauksena on maineen heikentyminen asiakkaiden ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Maksetut korvaukset

[Edunsaajalle](#), [vakuutuksenottajalle](#) tai nimeämättömälle kolmannelle osapuolelle vakuuustapahtuman seurauksena maksettujen korvausten määrä.

Maksuperusteinen eläkejärjestelmä

Vakuutus, jossa etuudet määräytyvät vakuutusmaksujen perusteella (henkivakuutusterminologiaa). Vrt. [etuusperäinen järjestelmä](#)

Maksutulo (henkivakuutus)

[Vakuutuksenottajien](#) maksamat vakuutusmaksut.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä [vakuutusvelkojen markkinaperusteisessa arvossa](#) tapahtuvien muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön tulokseen tai pääomiin.

Markkina-arvojen ja vakuutusvelkojen markkinaperusteisen arvon muutokset johtuvat niiden taustalla olevien tekijöiden, kuten korkojen, inflaation, valuuttakurssien, luottoriskispreadien ja osakekurssien muutoksista. Lisäksi markkinariskit sisältävät riskin markkinoiden likviditeetin heikkenemisestä, joka heijastuu osto- ja myyntinoteerausten eron (spreadin) levenemisenä, sekä riskin siitä, että varoihin kuuluvien rahoitusinstrumenttien takaisinmaksuaikatauluissa tapahtuu odottamattomia muutoksia. Molemmissa tapauksissa sijoitussalkun instrumenttien markkina-arvo voi muuttua.

Menevä jälleenvakuutus

[Jälleenvakuuttajalle](#) siirretty osuus vakuutusliikkeestä.

Minimipääomavaade/ vähimmäispääomavaatimus (MCR)

[Solvenssi II](#) -sääntelykehikon mukainen [vakavaraisuuspääoman](#) ehdoton alaraja, jonka alittaminen johtaa viranomaistoimenpiteisiin.

Muokattu vakavaraisuuspääoma

Muokatun vakavaraisuuspääoman pohjana on ryhmittymän omien varojen kokonaismäärä. Näiden lisäksi muokattuun vakavaraisuuspääomaan lasketaan mukaan muita vahinkojen kattamiseen käytettävissä olevia eriä

kuten [tasoitusmäärä](#) sekä vastuuvelan diskonttausvaikutus.

Muuttuva palkitseminen

Muuttuva palkitseminen voidaan jakaa Sampo-konsernissa palkitsemisperusteen mukaan kahteen pääryhmään, jotka ovat yhtiön tulokseen liittyvään kontribuutioon perustuvat muuttuvat palkkiot ja työntekijöiden konserniin sitouttamiseen liittyvät muuttuvat palkkiot.

Myytävissä olevat varat

Rahoitusvarat, jotka on luokiteltu myytävissä oleviksi tai joita ei ole luokiteltu lainoiksi ja muiksi saataviksi, eräpäivään asti pidettäviksi eikä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi.

Oman pääoman tuotto (RoE)

Oman pääoman tuottosuhde kertoo, kuinka paljon tuottoa yhtiö kykenee tuottamaan omistajien siihen sijoittamille varoille (yksinkertaistettu laskentakaava: tulos verojen jälkeen/keskimääräinen oma pääoma vuoden aikana). Mitä enemmän velkoja yhtiöllä on suhteessa omaan pääomaan, sitä herkempi RoE on tuottotason muutoksille. Oman pääoman tuottoprosentin avulla voidaan vertailla saman toimialan yritysten kannattavuutta.

Laskentakaava (konsernitasolla):

$$\frac{\text{kauden laaja tulos} \pm \text{sijoitusten arvostuserojen muutos laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen}}{\text{oma pääoma yhteensä} \pm \text{sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen (vuoden alun ja raportointikauden lopun keskiarvo)}} \cdot 100 \%$$

Omapidätys

Osa [ensivakuuttajan](#) vastuulla olevasta riskistä siirretään [jälleenvakuuttajalle](#) ja osa, ns. omapidätys, jää ensivakuuttajan itsensä vastattavaksi.

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste kertoo, miten suuri yhtiön omien varojen osuus on sen kaikista varoista.

Laskentakaava:

$$\frac{+ \text{ oma pääoma} \pm \text{ sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen}}{+ \text{ taseen loppusumma} \pm \text{ sijoitusten arvostuserot}} \cdot 100 \%$$

Omavastuu

Se osa vakuutustapahtuman kustannuksesta, jota vakuutusyhtiö ei korvaa, vaan joka jää [vakuutuksenottajan](#) itsensä vastattavaksi.

Omien varojen vaatimukset

Kaikkien ryhmän yhtiöiden [vakavaraisuuspääomien](#) minimivaatimusten summa. Kunkin yhtiön omien varojen pääomavaatimus lasketaan omalla tavallaan toimialan sääntöjen mukaisesti.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan tappion riskiä, joka aiheutuu riittämättömistä tai virheellisistä prosesseista, ihmisten tekemistä virheistä tai ulkoisista tapahtumista. Määritelmä sisältää myös [juridiset riskit](#), mutta ei

strategisista päätöksistä johtuvia riskejä.

Osakekannan markkina-arvo

Osakekannan markkina-arvo lasketaan kertomalla yhtiön osakkeiden määrä tilivuoden lopussa yhtiön osakkeen päätöskurssilla. Osakekannan markkina-arvolla tarkoitetaan kaikkien yhtiön liikkeeseen laskettujen osakkeiden arvoa eli koko yhtiön arvoa.

Laskukaava:

yhtiön osakkeiden määrä tilivuoden lopussa • yhtiön osakkeen päätöskurssi

Osakekohtainen oma pääoma

Osakekohtainen oma pääoma kertoo kuhunkin osakkeeseen kohdistuvan pääoman määrän.

Laskentakaava:

emoyhtiön omistajien osuus omasta pääomasta

osakkeiden antioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä

Osakekohtainen substanssi

Osakekohtaista substanssia laskettaessa yhtiön kaikki sijoitukset arvostetaan markkinahintaan. Jos osakekohtainen substanssi on suurempi kuin osakkeen hinta, se tarkoittaa, että markkinat eivät usko yhtiön kykyyn tuottaa sijoituksilleen voittoa. Jos osakekohtainen substanssi on osakkeen hintaa alhaisempi, markkinat uskovat yhtiön kykyyn tuottaa jatkossa tuottoa sijoituksilleen ja tämä näkyy myös osakkeen hinnassa.

Laskentakaava:

+ oma pääoma (emoyhtiön omistajien osuus)
+/- noteeratun osakkuusyhtiön arvostusero konsernissa
+/- sijoitusten arvostuserot laskennallisen verovelan vähentämisen jälkeen

osakkeiden antioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä

Osakekohtainen tulos (EPS)

Tunnusluku, joka kertoo miten suuri osa yhtiön voitosta kohdistuu kuhunkin yhtiön liikkeeseen lasketuista kantaosakkeista. Osakekohtainen tulos mittaa siten yhtiön kannattavuutta. Erityisen hyödyllistä on vertailla yhtiön osakekohtaisia tuloslukuja ja niiden kehitystä useampana peräkkäisenä vuonna. Jos osakkeiden kokonaismäärä muuttuu tilivuositain (esimerkiksi osakkeiden splittauksen vuoksi), muutos on otettava huomioon osakekohtaisia tuloslukuja verrattaessa.

Laskentakaava:

emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva tilikauden voitto

osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä

Osakekohtainen tulos mukaan lukien käyvän arvon rahaston muutos

Osakekohtaisen tuloksen suuruus, jos yhtiön myytävissä olevien sijoitusten markkina-arvon muutokset kirjattaisiin tuloslaskelmaan.

Laskentakaava:

emoyhtiön osakkeiden omistajille kuuluva laaja tulos

osakkeiden antioikaistu keskimääräinen lukumäärä

Osakeriski

Osakeriskillä tarkoitetaan rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä vakuutusvelkojen markkinaperusteissa arvossa tapahtuvien muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön taloudelliseen tulokseen tai pääomiin, kun osakkeiden arvot muuttuvat. Lisätiedot: [markkinariskit](#).

Osakkuusyhtiö

Yhtiö voi kirjata osin omistamansa yhtiön osakkuusyhtiöksi, mikäli sillä on määräysvalta tähän yhtiöön. Määräysvalta voi syntyä esimerkiksi merkittävän osakeomistuksen ansiosta.

Osinko/tulos

Tunnusluku, joka kertoo miten suuri osa yhtiön tuloksesta jaetaan sen omistajille osinkona.

Laskentakaava:

osakekohtainen osinko

• 100 %

osakekohtainen tulos

Osittainen sisäinen malli (SCR)

Pääomavaade, joka on laskettu yhdistelemällä sisäisellä mallilla laskettujen riskien ja standardikaavalla laskettujen riskien mukaiset vaateet yhteen.

P

Pitkäaikainen kannustinjärjestelmä

Pitkäaikaisia kannustinjärjestelmiä voidaan käyttää johtajien ja avainhenkilöiden sitouttamiseksi konserniin pidemmäksi ajaksi. Sampo-konsernin pitkäaikaisten kannustinjärjestelmien ehdot: www.sampo.com/kannustinehdot

Pitkäikäisyysriski

Riski siitä, että eläkevakuutuksissa eläkkeitä maksettaisiin [vakuutettujen](#) odotettua korkeamman eliniän vuoksi pidempään kuin vakuutusten hinnoitteluhetkellä on oletettu.

R

Raukeamiskriisi

Raukeamiskriisi liittyy [vakuutuksenottajien](#) oikeuteen lopettaa vakuutusmaksujen maksaminen ennenaikaisesti. Lisätiedot: [vakuutuksenottajien käyttäytymiskriisi](#)

Riskihenkivakuutus

Vakuutus [vakuutetun](#) kuoleman varalta.

Riskiliikkeen tulos

Henkivakuutusyhtiön perimä riskimaksutulo vähennettynä [edunsaajille](#) maksetuilla/maksettavilla riskikorvauksilla.

Riskisopeutetun pääoman tuotto

Riskisopeutetun pääoman tuotto = Keskimääräinen kauden voitto liiketoiminnoille/Sampo-konsernin keskimääräinen taloudellinen pääoma

Riskisuhde

[Vahinkovakuutuksen korvauskulut](#) pois lukien korvausten hoitokulut suhteessa [vakuutusmaksutuottoihin](#) (prosenttia). Riskisuhde osoittaa, miten hyvin yhtiö on onnistunut vakuutusrisikin hinnoittelussa. Mitä alempi yhtiön riskisuhde on, sitä parempi.

Laskentakaava:

$$\frac{\begin{array}{l} + \text{korvauskulut} \\ - \text{korvausten käsittelykulut} \end{array}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \cdot 100 \%$$

Riskivakuutus

Vakuutus, joka antaa turvan [vakuutetulle](#) eri riskejä vastaan (esim. kuolintapaus, pysyvä työkyvyttömyys, sairastuminen, tapaturma jne.).

Run-off-tulos

Vahinkovakuutusyhtiön voitto tai tappio, joka syntyy kun aikaisempina vuosina sattuneet vahingot on joko korvattu lopullisesti tai arvioitu uudelleen.

Ryhmittymän vakavaraisuus

Ryhmittymän vakavaraisuus kertoo, kuinka paljon [vakavaraisuuspääomaa](#) on yli omien varojen minimivaatimuksen.

Laskentakaava:

ryhmittymän omat varat - omien varojen vaatimukset

Ryhmäeläkevakuutus

Eläkevakuutus, jossa [vakuutuksenottajana](#) on yritys ja [vakuutettuina](#) on nimetty ryhmä yrityksen työntekijöitä.

S

Sedentti

Ensivakuutusyhtiö, joka siirtää [jälleenvakuutuksella](#) osan ensivakuutusriskeistään jälleenvakuutusyhtiöön.

Siirtovastuun täydennys

[Vakuutusmaksuvastuun](#) täydennyserä, jolla esim. [vahinkovakuutustoiminnassa](#) katetaan vakuutuskauden aikana odotettavissa olevia korvaus- ja liikekuluja tilinpäätöspäivänä voimassa olevista vakuutussopimuksista.

Siirtymäsäännös

Sammon konserniyhtiöissä siirtymäsäännös viittaa joko [vastuuelkaan](#) tai osakeriskiin liittyviin siirtymäsäännöksiin [Solvenssi II:ssä](#). Vastuuelkaan liittyvä siirtymäsäännös (voimassa 2032 asti) viittaa Solvenssi II -korkokäyrää käyttämällä lasketun vastuuelvan ja sen kirjanpitoarvon väliseen erotukseen. [Osakeriskin](#) laskennassa taas voidaan vuoteen 2023 asti käyttää alemmaa riskipainoa siirtymäsäännöksen nojalla. Tällä hetkellä molemmat

siirtymäsäännökset ovat käytössä Mandatum Lifessa.

Sijoitusomaisuus

Yhtiön sijoitettava varallisuus. Yhtiö sijoittaa vastuuvelan katteena olevat varat ja oman pääomansa esimerkiksi osakkeisiin, joukkovelkakirjoihin ja kiinteistöihin.

Sijoitussidonnainen vakuutus

Vakuutussäästön kehitys on sidottu jonkin ulkoisen instrumentin, yleensä sijoitusrahaston, arvoon.

[Vakuutuksenottaja](#) kantaa riskin näiden instrumenttien arvonmuutoksista.

Sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyvä vastuuvelka

[Sijoitussidonnaisista vakuutuksista](#) henkivakuutusyhtiölle aiheutuvan vastuun määrä.

Sijoitussopimus

IFRS-luokittelu henkivakuutussopimuksesta, joka ei sisällä vakuutusriskiä (esim. [kapitalisaatiosopimus](#)).

Sijoitusten kokonaistuotto

Sijoitusten suoran tuoton sekä realisoitujen ja realisoitumattomien arvonmuutosten summa prosentteina sijoitusten käyvästä arvosta.

Aktiivisen kaupankäynnin kohteena olevien sijoitusten tuotto on laskettu päiväpainotetulla laskentamenetelmällä. Kiinteistö- ja muut sijoitukset on laskettu kuukausipainotetulla laskentamenetelmällä. Tuotto on laskettu samojen periaatteiden mukaisesti, joilla If sisäisesti arvioi sijoitustoimintaansa.

Sijoitusten suora tuotto

Korkotuotot, osakesijoituksista saadut osingot ja vastaavat tuotot sekä kiinteistösijoitusten juokseva nettotuotto.

Sijoitustoiminnan nettotuotot

Sijoitusomaisuuden tuotto vähennettynä sijoituksista aiheutuneilla kuluilla.

Sijoitustoiminnan tulos

Sijoitustoiminnan nettotuotot vähennettynä vakuutuksiin maksetuilla laskuperustekoroilla ja mahdollisilla [asiakashyvityksillä](#).

Sisäinen malli

Malli, jolla yhtiö lähtökohtaisesti itse arvioi pääomatarvettaan.

Solvenssi II

Solvenssi II -sääntely koskettaa Ifiä, Mandatumia sekä Sampo-konsernin. Solvenssi II -direktiivin tarkoitus on harmonisoida vakuutusyhtiöiden sääntelyä EU:ssa ja ennen kaikkea se vaikuttaa vakuutusyhtiöiltä vaadittaviin pääoman määriin. Sampo-konsernin yhtiöissä vaikutukset kohdistuvat erityisesti vakavaraisuuteen ja raportointiin.

Spread-riski

Spread-riskillä tarkoitetaan rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä vakuutusvelkojen markkinaperusteisessa arvossa tapahtuvien muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön taloudelliseen tulokseen tai pääomiin, kun luottoriskispread muuttuu. Lisätiedot: [markkinariskit](#)

Standardikaava

Viranomaisten standardikaava pääomavaateen laskemiseksi.

T

Takaisinosto

Asiakas irtisanoo ennen eräpäivää vakuutuksen, jossa on vakuutussäästöä ja yhtiö maksaa asiakkaalle vakuutuksen [takaisinostoarvon](#).

Takaisinostoarvo

Vakuutukselle laskettava arvo, joka saadaan vähentämällä vakuutussäästöistä sakko vakuutussopimuksen

irtisanomisesta ennen eräpäivää.

Takaisinostoriski

Takaisinostoriski liittyy vakuutuksenottajien mahdollisuuteen lopettaa vakuutussopimus ennenaikaisesti. Lisätiedot: [vakuutuksenottajien käyttäytymisriski](#)

Taloudellinen pääoma

Sampo-konsernin arvioima pääoman tarve mitattavien riskien osalta.

Taseriskit

Yhtiö altistuu ALM-riskielle eli taseriskeille, mikäli markkinamuuttujissa (kuten korot, inflaatio ja valuuttakurssit) tapahtuvat muutokset vaikuttavat sijoitusten ja johdannaisten arvoon erisuuruisesti kuin mitä ne vaikuttavat [vakuutusvelkojen markkinaperusteinen arvo](#).

On ensiarvoisen tärkeää muistaa, että vastuuvelan kassavirrat ovat mallinnettuja estimaatteja ja tästä johtuen sekä niiden suuruuteen että ajoittumiseen liittyy epävarmuutta. Tämä epävarmuus on keskeinen komponentti ALM-riskiä määriteltäessä.

Tasoitusmäärä

Puskuri [riskiliikkeen tuloksen](#) heilahteluja vastaan.

Toimintakulusuhde

Vahinkovakuutusyhtiön liikekulujen ja korvausten hoitokulujen suhde [vakuutusmaksutuottoihin](#) prosentteina.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{liikekulut} + \text{korvausten käsittelykulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \cdot 100 \%$$

Toimintakulut

Vahinkovakuutusyhtiön liikekulujen ja vakuutuskorvausten hoitokulujen summa.

Toimintapääoma

Viranomaissäännösten mukaan laskettu luku, joka kuvaa [henkivakuutusyhtiöiden](#) varojen ja vastuiden erotusta. Vrt. [toimintapääoma-aste](#).

Toimintapääoma-aste

Yhtiön [toimintapääoman](#) ja viranomaisten vaatiman toimintapääoman vähimmäismäärän suhde.

Toimintapääoman vähimmäismäärä

Viranomaissäännösten mukaan laskettu vähimmäismäärä, jonka yhtiön toimintapääoman tulee ylittää ([henkivakuutustoiminnan](#) keskeisiä termejä).

Toimitusriski

Riski siitä, että vastapuoli ei toimita arvopaperia tai sitä vastaavaa käteissummaa sopimuksen mukaisesti kun taas sopimuksen toinen vastapuoli on jo peruuttamattomasti toimittanut arvopaperia vastaavan käteisumman tai arvopaperin sopimuksen mukaisesti.

Tuleva jälleenvakuutus

Yhtiön vastaanottama [jälleenvakuutusliike](#) toiselta vakuutusyhtiöltä.

Tulos käyvin arvoin

Tulos ennen veroja lisättyinä sijoitusten markkina-arvojen muutoksella ennen laskennallista verovelkaa.

Työkyvyttömyysriski

Riski siitä, että yhtiön olisi maksettava enemmän työkyvyttömyyskorvauksia kuin vakuutusten hinnoitteluhetkellä

on oletettu.

U

Underwriting

[Vahinkovakuutus sopimuksen](#) tekemisen yhteydessä suoritettava riskin arviointi ja hinnoittelu. Tilinpäätöksen yhteydessä termiä käytetään myös laajemmassa merkityksessä, eli kuvaamaan vakuutusyhtiön sitä toimintaa, joka ei ole sijoitustoimintaa.

V

Vahinkosuhte

Vahinkovakuutusyhtiön korvauskulujen (sis. korvausten hoitokulut) suhde [vakuutusmaksutuottoihin](#) prosentteina.

Laskentakaava:

$$\frac{\text{korvauskulut}}{\text{vakuutusmaksutuotot}} \cdot 100\%$$

Vahinkotiheys

Tietyn ajanjakson kuluessa havaittu, tiettyyn [vahinkovakuutuskannan](#) osaan sisältyvien vahinkojen ja vakuutusten kappalemäärien välinen suhde. Ei sisällä suurvahinkoja.

Vahinkovakuutus

Yhteisnimitys esine-, vastuu- ja jälleenvakuutuksille. Esinevakuutuksia ovat sellaiset vakuutukset, joilla suojataan yhden tai useamman kohteen (esimerkiksi koti-irtaimiston, auton, veneen, hevosen, tehdasrakennuksen tai tavaravaraston) taloudellinen arvo.

Muu vahinkovakuutus käsittää ennen kaikkea etuusvakuutukset (esimerkiksi keskeytys- ja vastuuvakuutukset), jolloin kyse ei ole yhden tai useamman kohteen taloudellisen arvon suojaamisesta, vaan puhtaasti taloudellisen edun suojaamisesta.

Vahinkovakuutusriskit

Vahinkovakuutusriskit jaetaan usein [vakuutusmaksuriskiin](#) ja [korvausvastuuriskiin](#), jotta erotetaan voimassa oleviin ja päättyneisiin sopimuksiin liittyvät riskit.

Vakavaraisuusaste

Vakuutusyhtiön vakavaraisuuspääoma suhteutettuna vastuovelkaan, josta on poistettu tasoitusvastuu.

Vakavaraisuuspääoma

Vakavaraisuuspääomalla tarkoitetaan [toimintapääoman](#) ja [tasoitusmäärän](#) yhteenlaskettua summaa. Vakavaraisuuspääoma voidaan ilmoittaa osuutena [vastuovelasta](#) (vakuutus sopimukseen liittyvä velka eli odotettavissa oleviin korvauksiin tehty varaus).

Laskentakaava: Vakavaraisuuspääoma (IFRS)

- + oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen
- +/- sijoitusten arvostuserot
- aineettomat hyödykkeet
- + pääomalainat
- lähitulevaisuudessa todennäköisesti realisoituvat laskennalliset verot (sis. käyvän arvon rahaston sekä voittovarojen laskennalliset verot)
- +/- muut asetuksella säädetyt erät

Vakavaraisuuspääoma vastuvelasta (henkivakuutus)

Vakavaraisuuspääoma suhteessa velkoihin vakuutus- ja sijoitussopimuksista vähennettynä jälleenvakuuttajien osuudella vakuutusveloista ja 75 prosentilla sijoitussidonnaisten vakuutus- ja sijoitussopimusten veloista (henkivakuutus).

Laskukaava:

vakavaraisuuspääoma

• 100 %

velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista - jälleenvakuuttajien osuus vakuutusveloista
- 75 % sijoitussidonnaisten vakuutus- ja sijoitussopimusten veloista

Vakavaraisuuspääoma vastuvelasta (vahinkovakuutus)

Vakavaraisuuspääoma suhteessa velkoihin vakuutus- ja sijoitussopimuksista - jälleenvakuuttajien osuus vakuutusveloista (vahinkovakuutus).

Laskukaava:

vakavaraisuuspääoma

• 100%

velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista - jälleenvakuuttajien osuus vakuutusveloista (vahinkovakuutus)

Vakavaraisuuspääomavaade (SCR)

Vaadittava pääoman määrä, joka vakuutusyhtiöllä on oltava Solvenssi II:n pilari 1:ssä (kvantitatiiviset vaatimukset) määritellyjä riskejä vastaan. Laskenta perustuu 99,5 % luottamusväliin yhden vuoden horisontilla.

Vakuutettu

Henkilö tai yhtiö, jolla on vakuutus vakuutus sopimuksessa määritellyn tapahtuman varalta.

Vakuutuksenottaja

Vakuutus sopimuksen ostaja.

Vakuutuksenottajien käyttäytymisriski

Vakuutuksenottajien käyttäytymisriski on epävarmuutta vakuutuksenottajien tulevaisuudessa suorittamien vakuutusmaksujen suuruudesta ja vakuutuksenottajien halusta lopettaa sopimus.

Riski on siis vakuutuksenottajien käyttäytymisestä johtuvaa epävarmuutta maksettavien vakuutus korvausten suuruudesta ja ajoituksesta.

Vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos

Vakuutuskanta on luokiteltu vakuutus- ja sijoitussopimukseen sen mukaan, sisältyykö niihin merkittävää vakuutus riskiä. Henkivakuustoinnassa vain kapitalisaatiosopimukset on määritelty sijoitussopimuksiksi.

Muussa tapauksessa velat ovat vakuutusvelkoja.

Tilinpäätöspäivänä määritetään ko. hetken mukainen vakuutustekninen [vastuovelka](#). Vakuutus- ja sijoitussopimusten velkojen muutos tietynä tilinpäätöspäivänä on tilinpäätöspäivän vastuun ja edellisen tilinpäätöksen mukaisen vastuun erotus.

Vakuutusliikkeen tuotto

[Vakuutusteknisen tuloksen](#) suhde [vakuutusmaksutuottoihin](#) prosentteina, kun tunnusluvusta on ensin vähennetty muut vakuutustekniset tuotot ja kulut. Vahinkovakuutustoiminnan termi.

Vakuutusmaksuriski

Vakuutusmaksuriski liittyy tuleviin vakuutustapahtumiin ja perustuu siihen, että tulevista vahinkotapahtumista aiheutuvat kustannukset ylittävät odotetun tason ja/tai siihen, että vahinkotapahtumia on ennakoitua enemmän.

Näiden seurauksena tulevaisuuden vahinkotapahtumien aiheuttamat kustannukset ylittävät odotetun tason, jonka seurauksena tulevaisuuden [vastuovelka](#) kasvaa aiheuttaen tappiota.

Vakuutusmaksutulo (vahinkovakuutus)

Vakuutusmaksut vakuutuskausilta, jotka ovat alkaneet tilikauden aikana riippumatta siitä, onko maksut laskutettu tai maksettu.

Vakuutusmaksutulo jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen

Vakuutusmaksutulo, josta on vähennetty [jälleenvakuuttajien](#) osuus (vakuutusmaksutulo, netto).

Vakuutusmaksutuotot

[Vahinkovakuutustoiminnassa](#) vakuutusmaksutuotot kattaa tilikauden osuuden vakuutusmaksutulosta, eli vakuutusmaksutuotot on [vakuutusmaksutulo](#) oikaistuna vakuutusmaksuvastuun muutoksella.

Vakuutusmaksuvastuu

Se osa yhtiön [vastuovelasta](#), joka vastaa tulevien vakuutusmenojen ja tulevien vakuutusmaksujen erotusta.

Vakuutussopimus

IFRS-luokitus sopimuksesta, jossa siirtyy merkittävä vakuutusriski [vakuutuksenottajalta](#) vakuutuksenantajalle.

Vakuutustekninen tulos

Tulos ennen sijoitustuottoja ja muita tuottoja sekä kuluja (esim. osakkuusyhtiötulososuus) ja veroja (vahinkovakuutus).

Vakuutustekninen tulos ennen sijoitustoiminnan nettotuotto-osuuden siirtoa

Vahinkovakuutuksen käyttämä vakuutusteknisen laskelman osa, joka muodostuu [vakuutusmaksutuotoista](#), joista on vähennetty korvaus- ja liikekulut.

Vakuutustoimintaan kohdistettu sijoitustoiminnan nettotuotto

Tuotto, joka lasketaan [vahinkovakuutuksessa](#) keskimääräiselle velalle vakuutussopimuksista, josta on vähennetty vakuutusliikkeeseen sitoutunut pääoma, kuten vakuutusmaksusaamiset, jälleenvakuutustalletesaamiset ja muiden saamisten ja velkojen nettomäärä, johon on lisätty puolet [vakuutusteknisestä tuloksesta](#) ennen tilikauden kohdistettua korkoa.

Kohdistettu sijoitustoiminnan nettotuotto lasketaan riskittömällä korolla.

Vakuutustulos

Vakuutusyhtiön tulos vakuutustoiminnasta kaikkien kulujen jälkeen. Vakuutustappio syntyy, jos maksutulo ei riitä kattamaan vakuutuskorvauksia ja muita kuluja. Vakuutustoiminnasta syntyviä tappioita on perinteisesti paikattu sijoitustuotoilla.

Vakuutusvelkojen markkinaperusteinen arvo

Sampo-konserni laskee sisäiseen käyttöön vakuutusvelkojen markkinaperusteisen arvon diskonttaamalla odotettavissa olevat [vastuuelan](#) kassavirrat markkinakoroilla. Vastuuelkojen ja vakuutusvelkojen markkinaperusteisen arvon välinen erotus on merkittävä tekijä ja se raportoidaan osana muokattua

vakavaraisuuspääomaa.

Valuuttariski

Valuuttariskillä tarkoitetaan rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä vakuutusvelkojen markkinaperusteisessa arvossa tapahtuvien muutosten aiheuttamia vaikutuksia yhtiön taloudelliseen tulokseen tai pääomiin, kun valuuttakurssit muuttuvat. Lisätiedot: [markkinariskit](#)

Vapaakirja

Vakuutus muuttuu vapaakirjaksi, kun on sovittu, ettei [vakuutuksenottaja](#) maksa enää vakuutusmaksuja.

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskin tapauksessa lopullinen tappio riippuu johdannais- tai jälleenvakuutussopimuksen mahdollisesta positiivisesta markkina-arvosta maksukyvyttömyshetkellä sekä kertyvästä palautusosuudesta.

Vastapuoliriskiä pienennetään vastapuolien huolellisella valinnalla, vastapuolien hajauttamisella riskikeskittymien välttämiseksi sekä erilaisilla vastapuolikohtaisilla vakuusjärjestelyillä (esim. ISDA-puitesopimuksia täydennettynä Credit Support Annex -sopimuksilla). Vastapuoliriskin katsotaan kuuluvan [luottoriskeihin](#).

Vastuunsiirto

Vakuutuskannan siirtäminen toisesta vakuutusyhtiöstä/eläkesäätiöstä toiseen vakuutusyhtiöön.

Vastuunvalinta

Vakuutuksenantajan [vahinkovakuutustoiminnassa](#) tekemä valinta siitä, mitä riskejä otetaan. Vakuutusyhtiöllä vastuunvalinnalla on suuri merkitys, muun muassa mahdollisimman tasapainoisen vakuutusliikkeen saavuttamiseksi. Tasapainoisella vakuutusliikkeellä on yleensä myönteinen vaikutus tulokseen.

Vastuuvelan riittävyystesti

IFRS-säännösten mukaan suoritettu testi siitä, että vastuuvelka on riittävän suuri tulevien vakuutustapahtumien kattamiseksi.

Vastuuvelka

Yhtiön myöntämistä vakuutuksista yhtiölle aiheutuvan vastuun määrä. [Vakuutusmaksuvastuun](#), [siirtovastuun täydennyserän](#) ja [korvausvastuun](#) summa.

Vastuuvelka omalla vastuulla

Omalla vastuulla oleva vastuuvelka koostuu vahinkovakuutusyhtiöiden [vakuutusmaksuvastuusta](#) ja [korvausvastuusta](#), joista on vähennetty jälleenvakuuttajien vastuulla oleva osuus.

Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Sijoitussidonnaiset vakuutus- ja sijoitussopimukset ovat sopimuksia, joihin perustuvat etuudet määräytyvät kuhunkin sopimukseen liitettyjen sijoituskohteiden arvon kehityksen perusteella. Sijoitussidonnaisia sijoitussopimuksia ovat ainoastaan [kapitalisaatiosopimukset](#).

Kunkin tilinpäätöspäivän mukainen velka sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista määräytyy niihin linkattujen sijoitusten tilinpäätöspäivän mukaisten markkina-arvojen perusteella.

Velat vakuutus- ja sijoitussopimuksista

Sijoitus- ja vakuutussopimuksista vakuutusyhtiölle aiheutuvan vastuun määrä.

Viranomaislaskennan vakavaraisuuspääoma

Viranomaisen antamalla kaavalla laskettu pääoman määrä, joka konsernissa on pääomavaatimusta tai riskejä vastaan. Konsernin omaan pääomaan lisätään toimialakohtaiset erät ja vähennetään aineettomat hyödykkeet, toimialakohtaiset vähennykset sekä ennustettu voitonjako.

Laskukaava:

- + konsernitaseen oma pääoma
- + toimialakohtaiset erät
- aineettomat hyödykkeet
- toimialakohtaiset vähennykset
- suunniteltu voitonjako

Voimassa olevan vakuutuskannan arvo

Voimassa olevan [henkivakuutustoiminnan](#) vakuutuskannan arvo, jossa huomioidaan vakuutuksiin liittyvät tuotot ja kulut vakuutusten koko elinkaaren ajalta.

Y

Yhdistetty kulusuhde

[Vahinkovakuutustoiminnan](#) korvaus- ja liikekulujen suhde [vakuutusmaksutuottoihin](#) prosentteina.

Laskentakaava:

vahinkosuhde + liikekulusuhde

Yksilöllinen eläkevakuutus

Eläkevakuutus, jossa vakuutettuna on tietty henkilö. Kyseessä voi olla joko [laskuperustekorollinen](#) tai [sijoitussidonnainen vakuutus](#).

Yksilöllinen henkivakuutus

Henkivakuutus, jossa vakuutettuna on tietty henkilö. Kyseessä voi olla joko [laskuperustekorollinen](#) tai [sijoitussidonnainen vakuutus](#).